

Elementele mitice si moderne pe care le releva constructia personajului Allan din opera literara Maitreyi de Mircea Eliade

In planul concret al romanului, Allan este un tanar inginer englez venit la lucru in India.

Mandru de originea sa europeana, ambitios si harnic, inteligent si dedicat muncii sale de pionierat, el este apreciat de superiori, cu deosebire de Narendra Sen (care urmareste sa-l infieze).

In planul mitic, personajul ar putea fi privit in doua ipostaze:

- a) ipostaza adamica;
- b) ipostaza luciferica;

a) Ipostaza adamica a lui Allan corespunde unui timp sacru, pentru autor, fiecare poveste de iubire echivaland cu o hierofanie: din aceasta pricina, timpul iubirii nu curge cronologic, durata fiind incremenita ca inainte de primul impuls dat roatei timpului.

In casa lui Narendra Sen (spatiu armonios, sugerand incadrarea, prin iubire, in armonia cosmica), cel dintai reper al sacrului este chiar Maitreyi: culoarea "de lut si de ceara" a bratelor ei, trezeste in sufletul tanarului sentimentul ca se afla in fata unei zeite, ca in vechiul mit al zeitelor mame (atat de prezent in India; unde fiecare femeie este o "devi").

Dar iubirea interzisa constituie un pacat de care Allan nu poate fi izbavit nici prin ritualul logodnei mistice si izgonirea din timpul sacru ii provoaca tanarului sentimentul prabusirii totale.

b) Din acest moment, Allan va repeta destinul luciferic al "caderii" din rai: in noua lui casa, tanarul inginer este terorizat de amintiri si traieste o suferinta hohotitoare. Dupa retragerea in munti, samburele luciferic al indoielii va arunca peste poemul iubirii, recea plasa a interogatiilor sceptice.

Nici vestea sacrificiului facut de Maitreyi nu-l va vindeca de acuta luciditate si finalul va deveni expresia unei chinuitoare indoieli. Redobandirea conditiei adamice (prin lectura jurnalului) se dovedeste a fi o iluzie, intrucat eroul este o natura dilematica, prea sceptica si nelinistita pentru a putea recupera timpul sacru.